

VÝSTRÍŽEK Z ČASOPISU

Nová Svoboda, Ostrava

24. V 1977

K inscenaci Ostrovského Bouře v Divadle Petra Bezruče

Obtíže klasiky

Ostrovského Bouře znamenala ve své době, tj. v druhé polovině 19. století v Rusku, nesporně odvážný políček tehdejšímu vkusu a reakčním ideálům nevolnictví. Nastavila zrcadlo tuposti, barbarství a především, nevěděni, které se vždy tvrdě a nekompromisně obrací proti člověku.

Malé provinční městečko Kalinovo nenabízí skutečně žádnou idylu. Setkáváme se v něm se surovým diktátem samodurů typu Dikého, který neomezeně tyranizuje celý dům i okolí, Kabanové, vyžadují od všech otrockou kázeň a pokoru nebo s Tichonem, beztvárným člověkem, zblazeným už vlastní vůle. Lidské svazky, a to i ty nejnaternější, jsou díky tupému životnímu stereotypu zpřetrhány a ničeny. Člověku od malička namlouvají, že je jen nástrojem cizí vůle, že nesmí uvažovat, ale jen poslouchat, poslouchat a podřizovat se.

Citlivější člověk, jímž je tu především Kateřina, není schopen v neustálém tlaku a násilí najít svou původní lidskou rovnováhu. Kruté vystřížlivění a ztráta nejčistších ideálů jí doženou nakonec k sebevraždě.

Ostrovského tragédie není však tak bezvýchodná, jak se na první pohled zdá. Osobní statečnost a vzpoura, k níž se Kateřina v tomto sešněrovaném světě odhodlává dokonce dvakrát (poprvé, když se rozhodne sejít se s Borisem) je sama o sobě krokem dopředu, znamená pro toto prostředí nezvykle aktivní čin, je optimistická. Stejně jako existence Kuligina, který snad nejméně číhádne tupostí velkoměsta, protože je cele zaujat svou vášní — fyzikou, a protože věří životu, který jednou přijde, životu bez náboženského tmářství a bezpráví. Obě postavy mají hluboké sociální zázemí. Koncentrují v sobě narůstání revolučních sil v tehdejší carském Rusku, jsou předzvěstí „bouře“.

Inscenace hry na scéně Divadla Petra Bezruče je sympatická především hledáním nového tvaru a podoby. Výtvarné řešení — neprodyšná, tam ani zpět nic nepropouštějící ohrada z kůlů, symbolizující jednou provždy zakotvené formy života, které na člověka padají, proti nimž je nepatrný a zdánlivě bezmocný, se vyhnulo popisným detailům a sa-

nebezpečnou krutost samodurů, kteří měli jedinou starost — donutit lidi, aby se jich báli a byli jim podřízeni. A. Tománková poněkud zjednoduší a mnohvrstevný svět Kabanichy. Hraje zlo, i když velice přesně, sáh jako výsledek, než jako proces, ve vzájemném vztahu k ostatním.

Inscenace Bouře však opět svědčí o velice poctivém uměleckém usilování souboru Divadla Petra Bezruče, i když tentokrát ideový výklad a tvar inscenace nebyl adekvátně naplněn ve složce nejdůležitější, tj. v herecké tvorbě. Ale chybělo opravdu málo. Jako by se přípravě inscenace nedostával čas, delší zkouškově období, během kterého by mohlo dokonale dozrát všechno dobré, co herci v náznaku na jevišti přinesli. ŠÁRKA KOSKOVÁ

mo o sobě účinně navozuje atmosféru. Avšak ve spojení s hereckými projevy jednotlivých představitelů a mystickou hudbou na jednu trochu přehnaně monumentalizuje a nevytváří proporcionalní, harmonický celek. Herci nejsou dovedeni do jednotné stylové roviny hry. Jako by byly jejich postavy poznamenané chvatem a jistou nedokončeností v jinak promyšlené režijní konstrukci. Káta R. Doleželové, i když měla několik pěkných a poetických míst, byla vytvořena spíš vnějším výrazovým aparátem, bez hlubší kompozice vnitřních stavů postavy. Rozhodně jí chybí druhá Kátina poloha, poloha hluboce pociťící ženy, připoutané k tupému, cizímu a nemilovanému muži, s bouří pochybností, bojující těžký, tragický boj. K zajímavým výkonům patří Kuligin J. Horáka. Jeho postava je pravdivá, s vnitřní dramatickostí, cítíme s ní a hluboce sympatizujeme. Stejně tak V. Janků byla dobrou představitelkou Varvary — s potřebnou dávkou lehkomyšlnosti, intrikánství, ale i upřímného citu. Problematická je však interpretace Dikého B. Čvančary. Vnější prostředky, jichž použil (gesto, křik), vedly spíše ke zkarikování postavy a nemohly dostatečně nahradit zrudnou a

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2 - Vyšehrad. K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

~~XXXXXXXXXXXX~~

3. V 1978

ze dne

~~Spouře A. N. Ostrovského v režii Pavla Palouše měla premiéru 29. dubna v ostravském Divadle P. Bezruče.~~